

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

16 czerwca 2026

nr 45 (LXXXI)

cena: 19 Kč

REGION
PARTYZANCI W DOMU
DUŁAWÓW
STR. 4

WYWIAD
DEBATA
O SUWERENNOŚCI
CYFROWEJ STR. 5

SPORT
ŻYCIOWY SUKCES
MARKA GRYCZA
STR. 6

» Husarze « na straży polskiego nieba

WYDARZENIE: Polska jako pierwsza w Europie Środkowej oficjalnie przyjęła pierwsze wielozadaniowe samoloty F-35 do wyposażenia Sił Zbrojnych RP. To ogromne wzmocnienie polskiej armii. Najnowocześniejsze nabytki otrzymały imię „Husarz” i na przywitanie z Polską przeleciały w piątek nad Gdańskiem i Westerplatte, Warszawą, Krakowem i Łodzią.

Łukasz Klimaniec

Historyczne wydarzenie przyjęcia pierwszych trzech wielozadaniowych myśliwców F-35 „Husarz” piątej generacji miało miejsce w 32. Bazie Lotnictwa Taktycznego w Łasku w województwie łódzkim z udziałem prezydenta RP Karola Nawrockiego, szefa Ministerstwa Obrony Narodowej Władysława Kosiniaka-Kamysza i podsekretarza stanu USA ds. kontroli zbrojeń i bezpieczeństwa międzynarodowego Thomasa DiNanno. Matkami chrzestnymi nowoczesnych myśliwców zostały Paulina Kosiniak-Kamysz oraz kpt. Magdalena Boryc-Krakowian, żona podpułkownika Macieja Krakowiana „Slab”, który w 2025 roku zginął w katastrofie lotniczej.

– Dzisiaj jest ważny dzień dla naszej ojczyzny – mówił podczas uroczystości prezydent Karol Nawrocki. – Za sprawą wielozadaniowych samolotów F-35 „Husarz” Rzeczpospolita Polska jest i będzie w kolejnych latach mocniejsza, silniejsza, bezpieczniejsza – zaznaczył. Prezydent zwrócił uwagę, że F-35 to nie tylko nowoczesny samolot bojowy, ale także zaawansowana platforma systemu walki zwiększająca zdolności operacyjne Sił Zbrojnych RP oraz bezpieczeństwo wschodniej flanki NATO.

Szef MON, Władysław Kosiniak-Kamysz ocenił, że przyjęcie F-35 do polskiej floty to strategiczny dzień, który nie tylko pokazuje siłę, zdolności operacyjne i możliwości oddziaływania, ale też rolę, jaką Polska odgrywa dzisiaj w budowie architektury bezpieczeństwa.

• Pierwsze trzy wielozadaniowe myśliwce F-35 „Husarz” piątej generacji zostały w piątek oficjalnie przyjęte do wyposażenia Sił Zbrojnych RP. Fot. GRZEGORZ JAKUBOWSKI/KPRP

– Polska jest dziś liderem wschodniej flanki NATO, wschodniej granicy Unii Europejskiej, która dzięki naszym działaniom jest najlepiej strzeżona i najlepiej chroniona w historii – mówił Kosiniak-Kamysz.

Podsekretarz stanu USA Thomasa DiNanno stwierdził natomiast, że Polska nie czeka na innych, żeby dbać o swoją przyszłość, ale sama umie zadbać o własną obronę. Dlatego USA „z dumą współpracują z takim sojusznikiem, który bierze odpowiedzialność na swoje barki i jest poważny w tym, co robi”. Zapowiedział równocześnie, że USA powiększą o 4 mld dolarów pulę dostępną dla Polski w ramach programu Foreign Military Financing, w ramach którego Polska może m.in. finansować zakupy sprzętu wojskowego w Stanach Zjednoczonych.

Polska zamówiła w sumie 32 samoloty wielozadaniowe piątej generacji F-35, które produkuje amerykański koncern Lockheed Martin. Kontrakt o wartości 4,6 mld został zawarty na początku 2020 roku. Tego typu nowoczesne samoloty są obecnie jednymi z najczęściej wykorzystywanych samolotów bojowych w NATO. Minister Kosiniak-Kamysz podczas piątkowej ceremonii poinformował, że w najbliższych miesiącach do bazy w Łasku dostarczonych zostanie kolejnych 11 maszyn F-35. W przyszłym roku 12 sztuk, a kolejne w następnych latach. Całość dostaw 32 maszyn ma zakończyć się w 2029 roku. Samoloty – w sumie dwie eskadry – trafią do baz Łasku i Świdwinie (woj. zachodniopomorskie).

Dla porównania Czechy planują posiadać 24 myśliwce F-35. Rząd zatwierdził ich zakup w 2023 roku. Pierwszy samolot zostanie dostarczony na teren RC dopiero w 2031 roku, a zakończenie wszystkich dostaw planowane jest na rok 2035. Słowacki rząd uznał, że myśliwce F-35 mają zbyt duże możliwości bojowe, jak na potrzeby Słowackich Sił Powietrznych, a na dodatek są zbyt drogie w zakupie i eksploatacji. Dlatego Słowacy postawili na amerykańskie myśliwce czwartej generacji F-16 Block 70. Rząd zatwierdził zakup 14 tych maszyn, które stacjonują w Bazie Lotniczej Kuchynia. Podobnie jak Węgry, które uznały, że samoloty piątej generacji, takie jak F-35, są zbyt drogie, a ich zaawansowane możliwości nie są niezbędne dla obronności kraju.

CZYTAJ NAS
CODZIENNIE!

www.glos.live

Aktualizowany serwis
o Polakach na Zaolziu

W OBIEKTYWIE...

• Pochodzący z Jabłonkowa ksiądz Roman Czudek został mianowany kanonikiem Królewskiej Kapituły Kolegiackiej Wszystkich Świętych na Hradczanach w Pradze. Na ten urząd zostanie wprowadzony podczas uroczystego nabożeństwa w najbliższą niedzielę 21 czerwca o 17.00 w kościele Wszystkich Świętych. Ceremonii przewodniczyć będzie arcybiskup praski Stanislav Přibyl. Kanonicy tworzą kolegium kapłanów związane z ważną świątynią i pozostające w szczególności w bliskiej współpracy z biskupem. Ich głównym zadaniem jest udział w życiu liturgicznym i duchowym kościoła kapitulnego lub katedralnego. Królewska Kapituła Kolegiacka Wszystkich Świętych należy do historycznych instytucji kościelnych, których korzenie sięgają czasów Karol IV. (klm)

Fot. JANA CHADIMOWA/Člověk a Věra

CYTAT NA DZIŚ

Radosław Sikorski
polski minister spraw zagranicznych na portalu X

...

**Być może Putin zaatakował
Lavrę Peczerską, ponieważ
prawosławny klasztor w Kijowie
był już sławny, gdy Moskwa
była jeszcze lasem. Mam
nadzieję, że ten skandaliczny
atak wyprowadzi chrześcijan
na całym świecie z absurdałnej
idei, że były pułkownik KGB jest
obroncą wiary**

Znajdź nas
na YouTube

Znajdź nas
na X-ie

Wejdź do
STREFY
PREMIUM

DZIŚ...

16

czerwca 2026

Imieniny obchodzą:
Aneta, Alina, Justyna,
Benon

Wschód słońca: 4.13
Zachód słońca: 20.59
Do końca roku: 198 dni
(Nie)typowe święta:
Dzień Dziecka
Afrykańskiego
Przystawie:
„Nie trzeba w czerwcu
o deszcz prosić, przyjdzie
jak zaczniemy kosić”

JUTRO...

17

czerwca 2026

Imieniny obchodzą:
Laura, Adolf

Wschód słońca: 4.13
Zachód słońca: 20.59
Do końca roku: 197 dni
(Nie)typowe święta:
Święto Wojsk Pancernych
i Zmechanizowanych
Przystawie:
„Grzmoty czerwca
rozweselają rolnikom
serca”

POJUTRZE...

18

czerwca 2026

Imieniny obchodzą:
Elżbieta, Marek, Amanda

Wschód słońca: 4.14
Zachód słońca: 21.00
Do końca roku: 196 dni
(Nie)typowe święta:
Dzień Przeciwdziałania
Mowie Nienawiści
Przystawie:
„Upał w sianokosy, żniwa
- zima ostra i dokuczliwa,
a jeżeli słońce - w zimie
dużo błota”

POGODA

wtorek

dzień: 20 do 22°C
noc: 12 do 11°C
wiatr: 2-5 m/s

środa

dzień: 20 do 22°C
noc: 14 do 13°C
wiatr: 1-3 m/s

czwartek

dzień: 23 do 25°C
noc: 13 do 12°C
wiatr: 1-2 m/s

Głównym kierunkiem turystyki zdrowotnej Polaków są Czechy

W 2025 r. Narodowy Fundusz Zdrowia zapłacił za leczenie planowane Polaków w innych krajach Unii Europejskiej ok. 52,8 mln zł. Za granicą pacjenci najczęściej poddają się zabiegom usunięcia zączy i z zakresu stomatologii – informuje „Rzeczpospolita”. Głównym kierunkiem turystyki zdrowotnej są Czechy.

• Wielu Polaków leczy się co roku stomatologicznie w Republice Czeskiej.

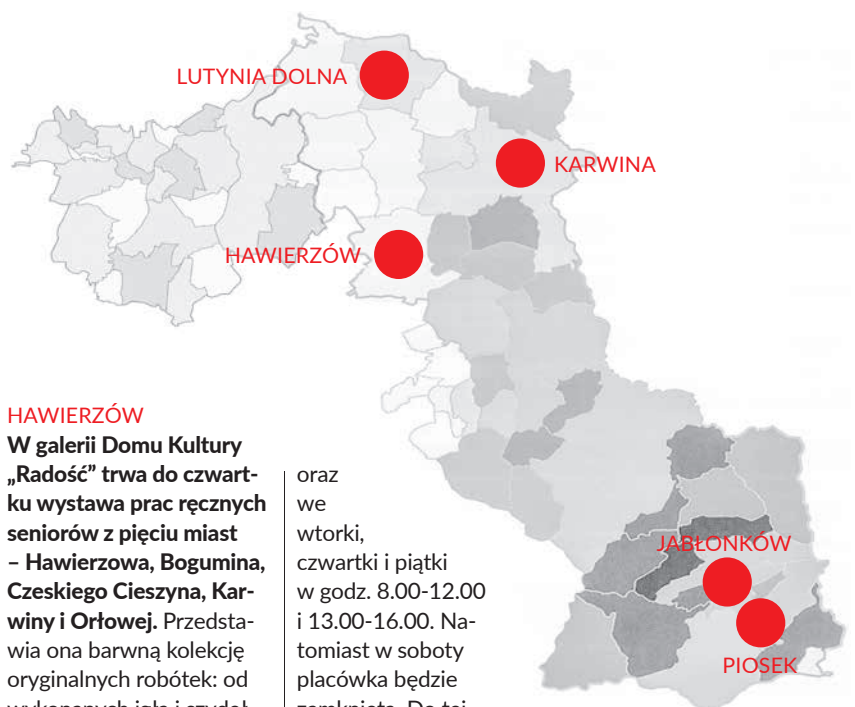
Fot. Pixabay

wrażenie, że za wyjazdami pacjentów do Czech nie stoi żadna tajemnica, lecz trzy konkretne powody: krótszy czas oczekiwania, możliwość dopłaty do lepszej soczewki oraz wygodna logistyka, czyli transport pod dom i z powrotem” – mówi dziennikowi prof. Edward Wylęgała, kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Okulistyki w Okręgowym Szpitalu Kolejowym w Katowicach. W Czechach leczymy się także stomatologicznie. Jak poinformował gazetę NFZ, w tej grupie świadczeń chodzi przede wszystkim o leczenie osób z niepełnosprawnościami przeprowadzane w narkozie. W Polsce nie ma zbyt wielu chętnych lecznic, które by się tym chciały zajmować. W Czechach natomiast kliniki po takie rozwiązania sięgają chętniej. Do wyspecjalizowanej w stomatologii osób niepełnosprawnych kliniki w Ostrawie jeżdżą polscy pacjenci m.in. z DPS-ów i domów pomocy.▲

Dlaczego Polacy decydują się na zabieg usuwania zączy w Republice Czeskiej? Zwłaszcza że dostępność do tego świadczenia w Polsce wzrosła po tym, jak w 2019 r. zniesiono limity w operowaniu zączy. „Mam

pejskiego Obszaru Gospodarczego. Pozwalają na to przepisy implementujące dyrektywy transgraniczną oraz rozporządzenie dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

HAWIERZÓW
W galerii Domu Kultury „Radość” trwa do czwartku wystawa prac rękocznych seniorów z pięciu miast – Hawierzowa, Bogumina, Czeskiego Cieszyńska, Karwiny i Orłowej. Przedstawia ona barwną kolekcję oryginalnych robótek: od wykonanych igłą i szydełkiem, przez modele drewniane, aż po pomysłowe wytwory rzemieślnicze. W ramach wystawy, która czynna jest codziennie w godz. 10.00-18.00, odbywa się głosowanie na najciekawszą robótkę. Ogłoszenie wyników głosowania oraz najładniejszych eksponatów nastąpi w czwartek o godz. 10.00 w górnej sali domu kultury z udziałem wystawców z wszystkich miast. (sch)

oraz we wtorki, czwartki i piątki w godz. 8.00-12.00 i 13.00-16.00. Natomiast w soboty placówka będzie zamknięta. Do tej pory działała w te dni w godzinach przedpołudniowych. (sch)

KARWINA
Miasto ogłosiło program dotacyjny dla młodych ludzi w wieku 13-30 lat pn. „Kreatywny biznes – wspieranie inicjatyw młodzieżowych 2026”. Nieformalne grupy mogą zgłaszać mikroprojekty z różnych obszarów życia – kultury, sportu, czasu wolnego dzieci, młodzieży lub seniorów, z tematyką edukacyjną, ekologiczną, dotyczącą praw człowieka czy współpracy transgranicznej. Wnioski o dofinansowanie należy składać od 1 lipca do 15 września br., jego wysokość wynosi od 5 tys. do 30 tys. koron. (sch)

PIOSEK
Ok. 30 zakonnic wzięło udział w wyjazdowym posiedzeniu Konferencji Wyższych Przełożonych Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych w RC. Uczestniczki znalazły zakwaterowanie w Beskidzie Oazie – ośrodku edukacyjno-rekreacyjnym Śląskiego Kościoła Ewangelickiego Augsburgskiego Wyznania. W czasie swojego pobytu w Beskidach odwiedziły wspólnotę elżbietanek w Jabłonkowie oraz spotkały się z biskupem ostrawsko-opawskim Martinem Davidem, który odprawił mszę św. w pioseckim kościele Miłosierdzia Bożego. (sch)

Łomna i Kocobędz drugie i trzecie

• Wspólne zdjęcie laureatów nagród w konkursie Wioska Roku 2026. Fot. mat. prasowe WMŚ

Wojewódzki konkurs na Wioskę Roku 2026 został rozstrzygnięty. Pierwsze miejsce i awans do ogólnokrajowego finału zdobyły Żywocice Dolne z rejonu opawskiego. Drugie i trzecie miejsce zajęły leżące na

Zaolziu Łomna Dolna i Kocobędz. Uroczystość ogłoszenia wyników nastąpi 17 lipca, zaś absolutnego zwycięzcę tegorocznej, 30. edycji konkursu poznamy w połowie września.

– Żywocice Dolne zwróciły na siebie uwagę komisji oceniającej dzięki wzorowemu wspieraniu współzycia międzypokoleniowego, aktywnej działalności stowarzyszeń, podejściu do rozwoju usług

społecznych, ponadprzeciętnej pracy z młodzieżą oraz działaniom w zakresie odpowiedzialności społecznej. W konkursie Wioska Roku chodzi bowiem nie tylko o zadbane przestrzenie publiczne czy inwestycje w infrastrukturę, ale przede wszystkim o relacje międzyludzkie, solidarność, gotowość do współpracy i troskę o swoje najbliższe otoczenie. To właśnie nadaje obszarom wiejskim ich wyjątkowy charakter – podsumowała zastępca hetmana ds. rozwoju regionalnego i ruchu turystycznego województwa morawsko-śląskiego Šárka Šimůňáková. Trzy nagrodzone Złotą Wstęgą miejscowości otrzymają nagrody pieniężne. Łomna Dolna może liczyć na 150 tys. koron, a Kocobędz na 100 tys. koron. Natomiast

sam udział w konkursie zapewnią uczestniczącym w nich gminom dodatkowe punkty w wojewódzkich konkursach dotacyjnych. W ramach konkursu Wioska Roku przyznawane są również tytuły i dyplomy za wyjątkowe osiągnięcia na różnych polach życia gminy. I tak np. Kocobędz oprócz trzeciego miejsca w kategorii ogólnej otrzymał Dyplom Klubu Historii Wojskowej za udostępnienie twierdz przygranicznych oraz hetmana ds. rozwoju regionalnego i ruchu turystycznego województwa morawsko-śląskiego Šárka Šimůňáková. Trzy nagrodzone Złotą Wstęgą miejscowości otrzymają nagrody pieniężne. Łomna Dolna może liczyć na 150 tys. koron, a Kocobędz na 100 tys. koron. Natomiast

(sch)

Urszula Czudek żegna się ze szkołą

Urszula Czudek, wieloletnia dyrektorka Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza z Polskim Językiem Nauczania w Jabłonkowie, przechodzi na emeryturę. Burmistrz Jabłonkowa i radni oficjalnie pożegnali ją podczas wtorkowego posiedzenia Rady Miasta.

Urszula Czudek przez 18 lat stała na czele polskiej placówki w Jabłonkowie. Jiří Hamrozi, burmistrz miasta, dziękując jej za wieloletnie zaangażowanie, podkreślił profesjonalizm, cierpliwość oraz serce, które przez wszystkie lata pracy wkładała w kierowanie szkołą. – Pani Urszula pozostawia po sobie trwały ślad oraz setki absolwentów odnoszących sukcesy – zaznaczył burmistrz Jabłonkowa. Jednocześnie radni oficjalnie powitali nową dyrektorkę polskiej podstawówki w Jabłonkowie, którą została Michaela Puczková. Przez ostatnie lata pełniła funkcję zastępczyni dyrektorki. Władze miasta życzyły jej wielu znakomych pomysłów i niewyczerpanej energii. Dodajmy, że Urszula Czudek została pożegnana pięknie przez uczniowską społeczność w trakcie szkolnego festynu 6 czerwca. (klm)

• Kwiaty jako podziękowanie za wieloletnią pracę wręczyli Urszuli Czudek burmistrz miasta Jiří Hamrozi i jego zastępca Luboš Čmielec. Fot. UM w Jabłonkowie

Kino zamknięte w wakacje

Kino w Boguminie zostanie latem zamknięte dla widzów. Powodem jest remont foyer, który zaplanowano od 1 lipca do 16 sierpnia. W tym czasie zmodernizowana zostanie także sala projekcyjna oraz wymieniona wykładzina podłogowa. Na liście prac są również kompleksowe malowanie foyer, odnowienie ścian naprzeciwko kasy i szufów nośnych. Modernizację przejdzie też wnętrze sali kinowej, gdzie naprawione i wy czyszczone zostaną fotele oraz wykładziny dywanowe. Choć foyer i sala kinowa będą zamknięte dla publiczności na czas prac, widzowie w Boguminie

nie zostaną pozbawieni filmowych atrakcji. Od 26 czerwca rozpocznie działalność kino letnie, które zaprosi na seanse w każdy piątek i sobotę. Warto wiedzieć, że budynek kina powstał w latach 20. XX wieku, a działalność kinowa rozpoczęła się 3 października 1929 roku. W tym czasie bogumińskie kino z salą na 400 osób należało do najnowocześniejszych tego typu obiektów w okolicy. Poważną modernizację obiekt przeszedł na przełomie lat 2006 i 2007. Otrzymał wówczas nową elewację, odnowione wnętrza, nowe fotele oraz dostęp dla osób z niepełnosprawnościami. (klm)

• Nowa kładka zostanie włączona do sieci ścieżek rowerowych w Karwinie. Fot. UM w Karwinie

roku. Prace budowlane finansuje Ministerstwo Finansów w ramach programu rewitalizacji województwa morawsko-śląskiego. Koszt budowy kładki to około 26 milionów koron. (klm)

Partyzanci w domu Duławów

Historia legendarnego oddziału Armii Krajowej „Strzały” i sprawa Żywocic wciąż porusza mieszkańców Śląska Cieszyńskiego. W czwartkowe popołudnie sala Książnicy Cieszyńskiej w Cieszynie wypełniła się po brzegi podczas spotkania zatytułowanego „Partyzanci z oddziału »Strzały«, przed i po akcji w Żywocicach we wspomnieniach naocznego świadka”. Gościem wydarzenia była Aurelia Szkutowa z domu Duława z Trzycieża.

Beata Schönwald

Rozmowę z nią prowadziła Otylia Toboła. W drugiej części spotkania o wspomnieniach swojego ojca Augustyna Krótkiego, zastępcy komendanta oddziału Józefa Kamińskiego, opowiadał jego syn, urodzony już po wojnie Stanisław Krótki. Znana dziennikarka zaolziańska przybliżyła najpierw sytuację, jaka panowała na Zaolziu od momentu wybuchu II wojny światowej do czasu, kiedy utworzony został oddział AK Józefa Kamińskiego „Strzały”. – Zaolzie tak samo jak Śląski Cieszyński został zajęty przez Niemców od razu w pierwszym dniu wojny i od razu, jak na wszystkich okupowanych terenach Polski, miały tu miejsce pierwsze akcje eksterminacyjne narodu polskiego. Czasem w związku z Żywocicami pojawia się teza, że gdyby nie było ruchu oporu, nie byłoby ofiar. Jednak tych ofiar, które nie zginęły z tytułu odwetu, było o wiele więcej – zaznaczyła. Wspomniła również, że od wiosny 1941 roku do wiosny 1943 roku trwał okres najbardziej wzmoczonej działalności konspiracyjnej na Zaolziu, a później na tej bazie zostały stworzone struktury wojska podziemnego.

»Nie śmiesz nikomu o tym powiedzieć...«

15 marca 1943 roku rozpoczyna się również historii Aurelii Szkutowej. Tego dnia jej ojciec Karol Duława jechał z workiem zboża do młyna. Po drodze zatrzymał go niejaki Jaś – później okazało się, że nazywał się Jan Pyka – z prośbą o schronienie na 2-3 dni pewnego mężczyzny z Karwiny. Odtąd dom Duławów stał się partyzancką kwaterą, w której przebywało po 4-5 mężczyzn. Pierwszym

• Od lewej: Stanisław Krótki, Aurelia Szkutowa i Otylia Toboła. Fot. BEATA SCHÖNWALD

z nich był Alojzy Krótki, a następnie dołączyli do niego jego bracia Augustyn i Antonin, Erwin Szebesta, Karol Buława, Franciszek Ścisłała i Jan Gawlas.

Aurelia Szkutowa z domu Duława miała wtedy 10 lat. – Chciałam opowiedzieć to, co zapamiętałam, co widziałam i co słyszałam. Było tak – rozpoczęła swoją opowieść w Książnicy. – Wracaliśmy ze szkoły do domu z moim bratem Ernestem, a tam siedział obcy mężczyzna. Wtedy mama powiedziała: „Wiesz Relka, to jest twój wujek”. A był to Alojzy Krótki (brat Augustyna i wujek Stanisława Krótkich – przyp. B.S.), ale nie śmiesz nikomu o tym powiedzieć”. Przed nami z Ernestem starano się wszystko trzymać w tajemnicy, byśmy się nie wygadali – wspominała. Aurelia była bowiem najmłodsza

z pięciorga dzieci Duławów. Między nią i najstarszym bratem była różnica 17 lat. Rodzina najpierw nie miała podpisanej volkslisty. Starsi bracia wraz z ojcem zostali więc zesłani na roboty przymusowe do Niemiec, 16-letnia siostra Monika pracowała u pobliskiego gospodarza. – Tato musiał ciężko pracować i prosił mamę, żeby podpisała volkslistę, bo on tego nie przeżyje. Miał ciężką astmę i problemy żołądkowe. Byliśmy więc wtedy jako „Niemcy” – dodała Aurelia Szkutowa.

Tragiczny dzień

W czasie spotkania Otylia Toboła ze swoją rozmówczynią wspominała też inne rodziny z okolicy, które ukrywały partyzantów, jak Frankowie, Miarkowie, Mitrengowie i Biłkowie, a także przeniesionego z Karwiny do

Trzycieża wikarego Jana Cieślara, który przed Wielkanocą spowiadał partyzantów w domu Duławów.

Najbardziej znaną i tragiczną w skutkach akcją oddziału AK „Strzały” była ta z 4 na 5 sierpnia 1944 roku w Żywocicach, kiedy w gospodzie Izydora Mokrosza zostali zastrzeżeni gestapowcy Karl Weiss i Fridrich Gawlas – na którego notabene Polskie Państwo Podziemne wydało wyrok skazujący – oraz śmiertelnie zraniony ich kierowca. Zginęli też sam Mokrosz i partyzant Antoni Krótki. Dzień później Niemcy zamordowali w odwecie 36 mieszkańców Żywocic i okolicy, a wielu innych zostało uwięzionych i wywiezionych do obozu.

Do aresztu trafili w połowie września również Duławowie. – W pewnym momencie z naszego domu zniknęli partyzanci. Z rozmowy

mamy z Moniką wiedziałam, że zamknęli już jakąś rodzinę z Karwiny i po nas też przyjdą. Oczekiwaliśmy, że to nastąpi lada dzień. I pewnego dnia to się stało – opowiadała pani Aurelia. Razem z pozostałymi rodzinami ukrywającymi partyzantów jechali do Cieszyńska pociągami, potem ulicami miasta prowadzili ich do siedziby Gestapo. Ona z bratem i innymi dziećmi, które nie miały jeszcze 16 lat, zostali jeszcze tego samego dnia zwolnieni. Dorosli musieli zostać. Mama z Moniką zostały zwolnione krótko przed końcem wojny.

»Rzeczy, które dzisiaj trudno pojąć...«

W drugiej części spotkania głos brał również Stanisław Krótki. – Jeżeli chodzi o wspomnienia o moim ojcu, to mam zawsze takie mieszane uczucia, ponieważ ojciec był pod tym względem bardzo skryty i nie opowiadał o swojej działalności partyzanckiej w okresie naszego dzieciństwa, ani w późniejszym. Wiele spraw o nim i naszej rodzinie dowiedziałem się z książki Otylii Toboły „Lutyński tango”. To musiały być dla niego straszne przeżycia, bo zginęło dwóch jego braci. To są rzeczy, które dzisiaj trudno pojąć – podkreślał.

Ponadto za bezpodstawną i w związku z tym niezwykle krzywdzącą uznał pojawiającą się obecnie również w Cieszynie narrację, jakoby oddziały partyzanckie AK wymuszały na ludności cywilnej jedzenie, zachowując się przy tym jak oddziały bandyckie. – Dlatego jestem tu dzisiaj, a dokumenty, które zgromadziłem po ojcu, przekazałem Książnicy Cieszyńskiej – dodał.

Pod koniec spotkania wywiązała się żywa dyskusja. Poruszono m.in. kwestię adekwatności stosowania wobec Żywocic określenia Śląskie Lidice oraz tworzenia nowych narracji historii II wojny światowej. Uczestnicy pytali też o szczegóły ukrywania partyzantów. ▀

• Danuta Cencenkowa przygląda się fotografiom z dawnych lat. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

w spisach uczniów widocznych na tablicach rozmieszczonych w klasach. – Chodziłem do tej szkoły, bo mieszkam w Tyrze. Teraz moje dzieci też tu chodzą, a najmłodsza

córka pójdzie do pierwszej klasy – opowiadał Marek Kaleta, absolwent szkoły. Danuta Cencenkowa uczęszczała do tej placówki w latach 50. – Nazywałam się wtedy

Klimek, chodziłam tutaj od pierwszej do piątej klasy i widać mnie tu na zdjęciu – mówiła Cencenkowa, wskazując na jedną z wystawionych fotografii. (endy)

Debata o suwerenności cyfrowej trwa od wielu lat

Europa budzi się z uzależnienia od Big Techów, a w Polsce ten proces dzieje się zbyt powoli i zbyt późno – powiedział PAP ekonomista dr Jan Oleszczuk-Zygmuntowski. Oceniał, że debata o suwerenności cyfrowej trwa od wielu lat, ale świadomość nie przekłada się na konkretne decyzje.

Polska Agencja Prasowa

Papież Leon XIV w ogłoszonej encyklice „Magnifica humanitas” (Wspaniałe człowieczeństwo) napisał m.in., że ci, którzy dysponują potężnymi środkami technicznymi i ekonomicznymi, mają wielką zdolność wywoływania przemian kulturowych i przekonywania znacznej liczby osób co do tego, jaka jest prawda. Papież podkreślił, że jest to „czysta władza pozbawiona prawdy, która w sposób subtelny lub jawny narzuca to, co chce, aby inni uznali za prawdziwe”. W kolejnych fragmentach Leon XIV cytuje filozofkę Hannah Arendt, która napisała, że obojętność wobec prawdy powoli, lecz nieuchronnie prowadzi ku totalitaryzmowi, a idealnym poddanym w tym systemie jest człowiek nierozróżniający prawdy i fałszu.

Uwzględniając polskie konteksty, co jest najistotniejsze w encyklice papieża?

– Encyklika pokazuje, że problem, z którym się mierzymy, nie dotyczy tylko cyberbezpieczeństwa albo niedostatecznej cyfryzacji gospodarki, jak zbyt często sądzą nasi politycy czy urzędnicy. Papież wskazuje, że coraz bardziej zautomatyzowane systemy przetwarzania danych, decydowania i przepływu informacji niszczą demokratyczne społeczeństwo, zastępując je systemem totalitarnym.

Big Techy nie ukrywają, że chcą mieć jak najszerzy dostęp do baz danych. Jaka jest odporność polskiego sektora publicznego na ich oferty?

– Debata o suwerenności cyfrowej trwa od wielu lat, ale świadomość nie przekłada się na konkretne decyzje. Gdybyśmy powiedzieli, że nie kupimy rozwiązań firm Big Tech, bo zbudujemy swoje, a ich przedstawicielom – że nie mają dostępu do spotkań z ministrami ani do kontraktów ze spółkami Skarbu Państwa, to wywołałoby konflikt, którego nasi decydenci dziś się boją. Właściwie wszystkie kraje zachodniej Europy budują swoje innowacje, budują swój nowoczesny przemysł. My – nie. Tymczasem mamy ogromny obszar danych o zdrowiu, o ubezpieczeniach, dane medyczne, które będą gromadzone w europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia (EHDS). Kolejny obszar dotyczy systemu finansowego, podatków – to ogromne wolumeny danych, które mówią o tym, jak wygląda obrót gospodarczy. Mamy

• Dr Jan Oleszczuk-Zygmuntowski. Fot. X

też bardzo interesujące wolumeny danych, którymi dysponują spółki Skarbu Państwa, polski przemysł – od paliw i energetyki, przez przemysł zbrojeniowy po transport, czyli branże, które mają znaczenie krytyczne. Big Techy podpisują regularnie umowy z firmami strategicznymi, jak z Orlenem w 2025 i 2026 r. (w 2025 r. Orlen podpisał z Google Cloud porozumienie o współpracy przy wdrażaniu rozwiązań sztucznej inteligencji, zaś w 2026 r. z Amazon Web Services (AWS) porozumienie o migracji systemów IT – PAP).

Na czym polega zagrożenie?

– Każdy podmiot, który podpisuje umowę ze spółką podlegającą pod tzw. CLOUD Act (amerykańskie prawo federalne – PAP), powinien mieć świadomość, że z przyczyn bezpieczeństwa narodowego Stanów Zjednoczonych amerykańskie służby mają prawo pozyskania dowolnej informacji i dowolnych danych tej spółki. Takie umowy naruszają interesy naszego polskiego bezpieczeństwa narodowego. Opinie prawne niektórych polskich kancelarii wprost wskazują, że powinniśmy z tych umów się wycofywać. Big Techy mają świadomość tego, że ich działalność jest niezgodna z naszym systemem prawnym, dlatego budują centra danych w Europie i mówią: dane są fizycznie trzymane u was. Nie ma to jednak żadnego znaczenia. Tak długo, jak „europejska” spółka córka ma właściciela podlegającego pod amerykański CLOUD Act, służby amerykańskie mają pełne prawo wglądu we wszystko.

Podpisywanie umów na najwyższym szczeblu to zły przykład dla reszty rynku, bo daje fałszywy sygnał, że jest to legalne. Te umowy za 5-10 lat mogą być kwestionowane jako ujawnienie tajemnicy państwowej, naruszenie polskiej konstytucji, mogą być ścigane z urzędu. Dlatego przestrzegałbym przed podpisywaniem umów z dostawcami chmury, którzy nie są w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG).

To nowy sektor, nad którym kontrolę, tak jak nad infrastrukturą wojskową, drogami, koleją, powinno mieć państwo. Co i kiedy przeoczono?

– Powiem w kontrze do wielu komentatorów. To nie jest nowy, nieznaný sektor. Władza zawsze potrzebowała kontroli nad informacją. Systemy pocztowe państw powstawały z przekonaniem, że komunikacja i informacja są tak ważne, że nie można ich oddać w prywatne ręce – list od króla musiał dotrzeć do jego poddanych. Nowym zjawiskiem jest to, że pozwoliliśmy na prywatyzację strategicznej infrastruktury, kluczowej dla suwerenności i niepodległości. Z tej perspektywy te państwa i narody, które w swoich podstawowych systemach zdrowia, finansów, bezpieczeństwa korzystają z rozwiązań zewnętrznych, realnie nie są niepodległymi państwami. W tym sensie Polska nie jest niepodległym krajem, a jest kolonią. Posiada formalne przymioty niepodległego kraju z ery kapitalizmu przemysłowego i ery demokracji parlamentarnej, czyli sprzed 100 czy 200 lat.

Mówi się, że Europa się spóźniła.

Czy jest alternatywa dla Big Techów?

– Skala wyzwania może się wydawać albo przyjąć do dowolnej firmy, która zrobi to za nas. W świecie open source najwyższym standardem jest interoperacyjność, czyli współpraca i komunikacja między różnymi systemami. Dla Big Techów – nie, bo obawiają się utraty użytkownika i pieniędzy za usługę. Powołujemy właśnie SPOIWO, aby zbierać tych, którym bliskie są koncepcje odzyskania suwerenności cyfrowej – nie w warstwie regulacji, bo to jest domena polityków, ale praktyki. Uważamy, że jeśli państwo wydaje publiczne pieniądze, czyli zebrane od obywateli, to nie powinno budować rozwiązań, których kodów nie chce obywatelom ujawnić. Państwo nie musi polegać na drogim produkcie od korporacji, ale może zaprosić obywateli: poprawmy to razem. Państwa, które to robią, wychodzą na prowadzenie w świecie technologii. Dają sprawczość i zachęcają do działania. ▀

120 lat polskiej podstawówki

W tym roku polska podstawówka w Oldrychowicach obchodzi piękny jubileusz – 120 lat istnienia. Pierwsze wzmianki o osadzie noszącej wówczas nazwę Urlici Villa pochodzą z roku 1305.

Jubileusz nawiązuje do symbolicznego momentu wmurowania kamienia węgielnego pod budowę nowej szkoły we wsi, dokładnie 18 sierpnia 1904 roku oraz budowy gmachu trzyklasowej placówki w Równi (1906-1908). Ten budynek do dziś służy miejscowej społeczności.

– W sobotę nasza szkoła jest otwarta dla wszystkich, którzy

pragną ją zwiedzić. Obchody jubileuszu rozpoczęliśmy od piątkowego festynu szkolnego, którego punktem kulminacyjnym był musical w wykonaniu naszych uczniów – mówiła „Głosowi” Alina Rucka, kierowniczka placówki. A było co oglądać. Sporo wystawionych eksponatów znaleziono na strychu, m.in. stare maszyny do pisania, archaiczne projektory, apteczki pierwszej pomocy, maski gazowe i wiele innych przedmiotów o historycznej dziś wartości.

Od momentu otwarcia szkoły w sobotę, chętnych do zwiedzania pojawiło się wielu. Każdy próbował się odnaleźć czy to na archiwalnych fotografiach, czy też

w spisach uczniów widocznych na tablicach rozmieszczonych w klasach. – Chodziłem do tej szkoły, bo mieszkam w Tyrze. Teraz moje dzieci też tu chodzą, a najmłodsza

Klimek, chodziłam tutaj od pierwszej do piątej klasy i widać mnie tu na zdjęciu – mówiła Cencenkowa, wskazując na jedną z wystawionych fotografii. (endy)

W SKRÓCIE

MAJCHRZAK ZWYCIĘŻĄ TURNIEJU ATP. Kamil Majchrzak triumfował po raz pierwszy w karierze w turnieju z cyklu ATP. W finale imprezy rangi 250 na trawiastych kortach w holenderskim 's-Hertogenbosch polski tenisista wygrał z roztawionym z numerem drugim Australijczykiem Alexem de Minaurem 6:3, 2:6, 7:6 (7-5).

TRIUMF KAWY W MODENIE. Katarzyna Kawa wygrała tenisowy turniej WTA 125 we włoskiej Modenie. W finale imprezy, która jest odpowiednikiem męskiego challengera, pokonała po zaciętej walce zawodniczkę gospodarzy Lucię Bronzetti 6:1, 4:6, 7:6 (8-6). Na początku maja 33-lletnia Kawa triumfowała w imprezie takiej rangi w chińskim Huzhou.

TAJNER PREZESEM PZN. Apoloniusz Tajner został wybrany na prezesa Polskiego Związku Narciarskiego podczas odbywającego się w Krakowie Walnego Zjazdu Sprawozdawczo-Wyborczego. Zastąpił na tym stanowisku Adama Małysza, który pełnił tę funkcję przez cztery lata.

KOSZYKARZE KNICKS MISTRZEM NBA. Zespół New York Knicks, którego koszykarzem jest reprezentant Polski Jeremy Sochan, zdobył mistrzostwo NBA. W piątym meczu finałowym pokonał na wyjeździe San Antonio Spurs 94:90 i wygrał rywalizację play off 4:1.

UDANY POLSKI AKCENT OSTATNIEGO DNIA KAJAKARSKICH ME. Dwa srebrne medale – w K1 i K2 kobiet na 500 m – i brąz Wiktora Glazunowa w C1 na 5000 m to dorobek polskich kajakarzy w ostatnim dniu mistrzostw Europy w portugalskim Montemor. (jb, PAP)

PILKARSKI SERWIS: Zakończenie sezonu na niższych szczeblach

MŚLF

OŁOMUNIEC B – TRZYNIEC 3:1

Do przerwy: 3:0.
Bramki: 8. Huňa, 17. Drábek, 22. Amasi – 76. Zinhasović.
Trzyniec: Adamuška – T. Konderla (46. Samiec), Krakovčík (46. Brak), Dadak – Vlachovský, Zinhasović, Agbo, J. Konderla (46. Bolf) – Charles, Zdražil (61. Omasta), Kowalczyk.

Pilkarze Trzyna, którzy od zeszłego tygodnia świętują powrót do drugiej ligi, mecz z rezerwami Ołomuńca... przyspieszyli w kalendarzu. W pierwotnym terminie podopieczni Tomáša Hejduška mieli zagrać z Sigmą B w weekend, ale ostatecznie uzgodniono wcześniejszy termin – ku obustronnemu zadowoleniu. Trzyniczanie wprawdzie przegrali drugie spotkanie w wiosennej rundzie, ale porażka

w pojedynku o pietruszkę nikogo nie zdołowała.

WSECIN – KARWINA B 1:2

Do przerwy: 0:1.
Bramki: 61. Zbranek – 45. Graf, 78. Motyčka.
Karwina B: Šimeček – Taranenko, Němec, Egwu, Bržóska (66. Durosini) – Backman (83. Buček), Motyčka – Vavřík (83. Nwachukwu), Jež (14. Fulier, 66. Kučák) – Fukala – Graf (74. Kožík).

Rezerwy Karwiny oprócz zwycięstwa w „hokejowym” mieście Wsecinie świętują też uratowanie trzeciej ligi. Bardzo dobre spotkanie rozegrali najmłodszy piłkarze w kadrze Marka Bielana, sprowadzeni do zespołu z ekipy młodzieżowej MFK.

Winných meczach 32. kolejki: Blansko – Hodonin 3:2, Vrchovina – Hulčyn 1:2, Frydek-Místek – Hlubina 2:2,

Zbr. Brno B – Hranice 3:1, Witkowice – Slovákco B 5:1, Polanka – Zlín B 0:2.
Lokaty: 1. Trzyniec 76 (awans), 2. Hodonin 70, 3. Uničov 64,... 15. Karwina B 32 pkt.

IV LIGA-gr. F
30. kolejka: Bogumin – W. Mědzýřezce 5:3 (31. I 90. Duda, 32. Váňa, 34. I 90. Mooc – 55. I 90. Žilinský, 67. Doležal), Stonawa – Hawierzów 4:2 (37. Vidiševský, 66. Zoller, 85. Mikšaník, 87. Hejda – 25. Teplý, 45. Berrek), Cz. Cieszyn – Bílowec 0:3 (45. Krömer, 59. Melecký, 90. Šrek), Frydlant n. O. – Petřvald n. M. 2:2, Zabržeg – N. Jicyn 7:2, Rymaržów – P. Polom 2:3, Wracimów – Šumperk 2:0, Opawa B – Břidličná 1:1.
Lokaty: 1. Hawierzów 59 (awans), 2. Wracimów 57, 3. Bílowec 56, 4. Bogumin 56, 5. Stonawa 51,... 16. Cz. Cieszyn 13 pkt (spadek).

V LIGA
30. kolejka: Olbrachcice – St. Miasto 0:1 (75. Papík), Witkowice B – Koberž-

ce 2:0, Frensztat p. R. – Darkowiczki 4:3, Herzmanice – Brusperk 1:1, Haj – Benesžów D. 3:2, Karniów – Wrzesina 3:2, Jakubczowice – Krawarze 3:2.
Lokaty: 1. Krawarze 64 (awans), 2. Witkowice B 56, 3. Haj 54,... 10. Olbrachcice 39, 12. Sl. Orłowa 36 pkt.

VI LIGA-gr. B
26. kolejka: Jablonków – Bystrzyca 1:2, Cierlicko 2022 – Libhošť 2:2, Sucha G. – L. Piotrowice 1:2, Šmilowice – Dobratice 2:1, Koprzywnica – Liskowice 5:0, Raszkowice – Ostrawica 0:6, Ticha – Przybor 2:2.
Lokaty: 1. L. Piotrowice 59 (awans), 2. Bystrzyca 53, 3. Cierlicko 2022 43 pkt.

VII LIGA-gr. C
26. kolejka: Nydek – Oldřichowice 1:2, Žuków G. – Datynie D. 3:1, Luczina – Dziecınorowice 1:5, Wędrynia – B. Orłowa 5:0, Sn Hawierzów – Wacławowice 10:2, Niebory – Dobra 0:1, Sedlischce – Łąki 5:2.

Pięciobój nowoczesny

W ramach zawodów rozgrywane są: szermierka, pływanie, tor przeszkód oraz bieg ze strzelaniem.

Co ciekawe, w Budapeszcie w dniach 26-28 czerwca odbędzie się też finał całego cyklu Pucharu Świata. Kulminacją tego sezonu będą mistrzostwa Europy w Stambule (3-9 sierpnia) i mistrzostwa świata w chińskim Kuej-jang (24-30 sierpnia). ▲

Życiowy sukces Marka Grycza

Pięcioboista nowoczesny Marek Grycz wywalczył fantastyczne 4. miejsce w Pucharze Świata w Budapeszcie. Reprezentacja RC pokazała się w stolicy Węgier z bardzo korzystnej strony, na ósmej pozycji uplasował się w swoim debiucie w PŚ Matouš Tůma.

• Marek Grycz podczas rywalizacji na torze przeszkód.

• W czeskiej drużynie jest moc. Marek Grycz (z lewej) i Matouš Tůma. Zdjęcia: pentathlon.cz

namacalny sukces w karierze i potwierdzenie dobrze obranej strategii w tym sezonie.

– Czuję się świetnie. Coraz lepiej radzę sobie również w konkurencji, która zastąpiła wcześniejszy parkur, czyli na torze przeszkód – powiedział „Głosowi” Grycz tuż przed wyjazdem na Puchar Świata w Budapeszcie. Jego intuicja sprawdziła się w stu procentach, a do podium zabrakło niewiele do tego, by znaleźć się na podium – zaznaczył Grycz.

To nieporozumienie. Można robić przerwy, gdy są ekstremalne warunki (wilgotność, temperatura powyżej 30 stopni), natomiast to nie powinien być sztywny przepis podczas mundialu

Zbigniew Boniek, były prezes PZPN i świetny napastnik, w reakcji na nowy przepis FIFA o przerwach na nawodnienie podczas MŚ

Memoriał Karola Jungi, czyli reklama futbolu

W niedzielne przedpołudnie na boisku w Stonawie odbyła się 16. edycja Memoriału Karola Jungi – międzynarodowego turnieju piłkarskich drużyn oldbojów z udziałem Orłów Zaolzia w roli organizatora i gospodarza, a także zaprzyjaźnionych ekip Bielskich Orłów z Bielska-Białej i reprezentacji Kysuc. Ze zwycięstwa w turnieju radowała się słowacka drużyna, która swoją siedzibę ma w miejscowości Korňa.

Janusz Bittmar

Wśród gości sportowego wydarzenia nie zabrakło znanych osobistości ze świata zaolziańskiego sportu, ale także lokalnej polityki. Drużyny powitał w Stonawie wójt gminy Tomáš Wawrzyk, który skwitował z zadowoleniem pomysł rozgrywania właśnie takich spotkań piłkarskich w tej malowniczej wiosce. Zaplecze, jakoś murawy boiska, jak również łatwy dojazd do gminy – to wszystko atuty przemawiające na korzyść kontynuacji Memoriału Karola Jungi właśnie w Stonawie.

– Czujemy się w Stonawie rewelacyjnie. Zawsze wszystko pozapinane jest na ostatni guzik, włącznie z boiskiem. Turniej został rozegrany w tym roku na naprawdę fantastycznej murawie – zaznaczył Andrzej Bizoń, kapitan i menedżer Orłów Zaolzia, który w tym roku zamienił się w konferansjera całego wydarzenia. – Można dodać, że to początek obchodów 25-lecia Orłów Zaolzia.

Memoriał Karola Jungi od pierwszej edycji pomyślany jest jako turniej piłkarski z ważnym, patriotycznym przesłaniem. Turniej rozgrywany jest w celu upamiętnienia Karola Jungi (1887-1943) – posła Księstwa Cieszyńskiego na Sejm Ustawodawczy w Warszawie, członka Plenum Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego oraz posła

• Od lewej: Reprezentacja Kysuc, Bielskie Orły i Orły Zaolzia.

• Pojedynek pomiędzy Bielskimi Orłami (niebieskie stroje) a Reprezentacją Kysuc. Zdjęcia: NORBERT DAŹKOWSKI.

w Morawsko-Śląskim Zastępstwie Krajowym w Brnie. Historię ważnej postaci dla polskiej mniejszości narodowej w RC przytoczył wnuk posła, Adrian Junga.

Orły Zaolzia pokazały się w turnieju jak zawsze z korzystnej strony, tym razem zabrakło jednak...

szczęścia i to dosłownie: w ostatnim meczu pomiędzy zaolziańską drużyną a reprezentacją Kysuc, w ostatniej minucie, Orły nie trafiły do pustej bramki. Zacięte spotkanie zakończyło się remisem 0:0, który zapewnił słowackiej ekipie pierwsze miejsce w turnieju. Trzymający

WYNIKI

Kysuce – Bielskie Orły 4:1. Bielskie Orły – Orły Zaolzia 4:3 (gole dla Orłów Zaolzia: Dąbrowski, Brzezina, Junga), **Kysuce – Orły Zaolzia 0:0.**

Kolejność na podium: 1. Reprezentacja Kysuc 4 pkt., 2. TS Bielskie Orły 3, 3. Orły Zaolzia 1 pkt.

Skład Orłów Zaolzia: Hulboj, Dąbrowski, Konderla, Paloch, Kartuś, Szlauer, Go-ryl, Brzezina, Schimke, Kantor, Piwko, Bróžda senior, Oborny, Wałoszek, Junga.

Sztab Orłów Zaolzia troszczący się o sprawny przebieg wydarzenia: Bizoń, Kluz, Z. Worek, Suszka, Foltyn, Zolich, Zuczek, Guřka, Pařik.

Janusz Bittmar
bittmar@glos.live

POD PRYSZNICEM

Mundialowe przemyślenia nad »Chlopami« Reymonta

Najlepsza pora na oglądanie mundialu w telewizji to 4 rano. Wtedy wstajemy z kogutami jak w „Chłopach” Reymonta i od razu dzień się pięknie wydłuża. W piątek sprawdziłem, jest moc i magia, a Czesi zagrali w dodatku moje ulubione catenaccio. Nudne, ale zjawiskowe. Sarkazm czasami pomaga... Skończyć się odliczanie do startu mundialu. Największe święto

futbolu ruszyło z przytupem – Meksyk w roli jednego z trzech gospodarzy pokonał w znakomitym stylu 2:0 Republikę Południowej Afryki, a Czesi nad ranem, w drugim meczu grupy A, przegrali z Koreą Południową 1:2. Gdybym miał jeszcze raz posłużyć się pozycją z kanonu polskiej literatury, to oba mecze były jak „Noce i dnie” Marii Dąbrowskiej. Meksykańska finezja, szybkość w podejmowaniu decyzji, dokładność – to wszystko elemen-

ty, bez których we współczesnym futbolu nie można odnieść sukcesu. A tego wszystkiego zabrakło ekipie Miroslava Koubka w starciu z dynamicznie grającym rywalem z Korei Południowej. Przypuszczałem, że pod nieobecność Polaków w mundialu nad Wisłą sporo osób będzie kibicowało właśnie Czechom. W końcu „czechofilia” to sprawdzona polska przypadłość, zresztą pozytywna jak najbardziej. Bezpośrednio po meczu

zadzwonił do mnie znajomy dziennikarz z polskiego portalu sportowego, prosząc o komentarz do wydarzeń, które obejrzał jeszcze przed śniadaniem. Obaj utwierdziłiśmy się w przekonaniu, że z futbolem, z jakim Czesi rozpoczęli ten mundial, raczej szybko wrócą do domu. O ile w ich grze nie zmieni się diametralnie... wszystko.

Sęk w tym, że Karel Poborský na mundial pojechał w roli eksperta Czeskiej Telewizji, Pavel Nedvěd

w roli dyrektora sportowego Związku, a słynny trener Karel Brückner mistrzostwa świata ogląda, podobnie jak ja, w domowych warunkach – 80 km od mojej Ostrawy, w Ołomuńcu. Niemniej nie tracę nadziei, że w najbliższy czwartek wspomnianna trójka panów, podobnie jak ja, będzie miała wreszcie powody do zadowolenia. Pojedynek Czechów z RPA na stadionie w Atlancie został zaplanowany na porę bez kogutów w tle – godz. 18.00. ▲

Wiecej zdjęć i materiał filmowy na www.glos.live

Michael Morys-Twarowski

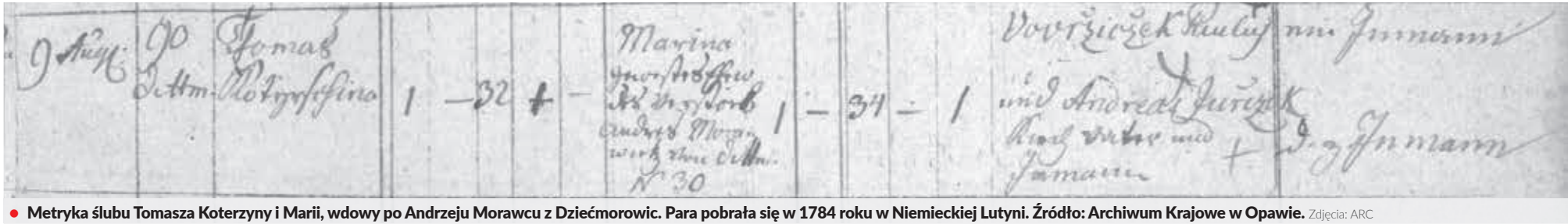
Genealogię rodu Koterzynów z terenu dzisiejszego Zaolzia można doprowadzić do XVII wieku. Wiadomo, że w 1679 roku w Niemieckiej Lutyni mieszkał Jerzy Koterzyna.

Koterzynowie są rodem pogranicza – używając współczesnych określeń – Śląska Cieszyńskiego i Górnego Śląska. Wprawdzie dziś więcej Koterzynów mieszka na Górnym Śląsku, lecz zdaje się, że są to potomkowie przybyszów ze Śląska Cieszyńskiego. Swego czasu w Archiwum Archidiecezjalnym w Katowicach przeglądałem metryki ślubów parafii w Godowie i w latach 1775-1814 tylko jedna osoba o nazwisku Koterzyna zawarła tam związek małżeński. Był to Paweł Koterzyna, określony jako „Auslander” (obcokrajowiec), który 31 stycznia 1804 roku – będąc wtedy 25-letnim kawalerem – ożenił się z Dorotą Wawrzyczną.

Można się domyślać, że ów Paweł na teren pruskiego Śląska przybył ze Śląska Cieszyńskiego, określony jako „Auslander” (obcokrajowiec), który 31 stycznia 1804 roku – będąc wtedy 25-letnim kawalerem – ożenił się z Dorotą Wawrzyczną.

Posiadacze nieruchomości

Właśnie księgi metrykalne parafii rzymskokatolickiej w Niemieckiej Lutyni, zachowane od 1672 roku, są podstawowym źródłem do odtworzenia genealogii rodu Koterzynów. Od lat są one dostępne na stronie internetowej Archiwum Krajowego w Opawie, dla okresu od schyłku XVIII wieku do dyspozycji pozostają również indeksy.

• Metryka ślubu Tomasza Koterzyny i Marii, wdowy po Andrzeju Morawcu z Dzieńmorowic. Para pobrała się w 1784 roku w Niemieckiej Lutyni. Źródło: Archiwum Krajowe w Opawie. Zdjęcia: ARC

Jak czerwone krwinki transportujące tlen...

Tablicę Szlaku Polsko-Węgierskiego poświęconą kurierom tatrzańskim, którzy podczas II wojny światowej utrzymywali łączność między okupowaną Polską a Budapesztem, odsłonięto w Kuźnicach w Zakopanem. To jeden z 15 punktów tworzonego szlaku upamiętniającego wspólną historię Polski i Węgier.

Konsul generalny Węgier w Krakowie dr Tibor Gerencser podkreślił, że celem projektu jest przypomnienie historii ludzi, którzy z narażeniem życia utrzymywali łączność między Polskim Państwem Podziemnym a władzami na uchodźstwie. Zaznaczył, że szczególnie jest umiejscowienie tablicy – obok pomnika Kurierów Tatrzańskich

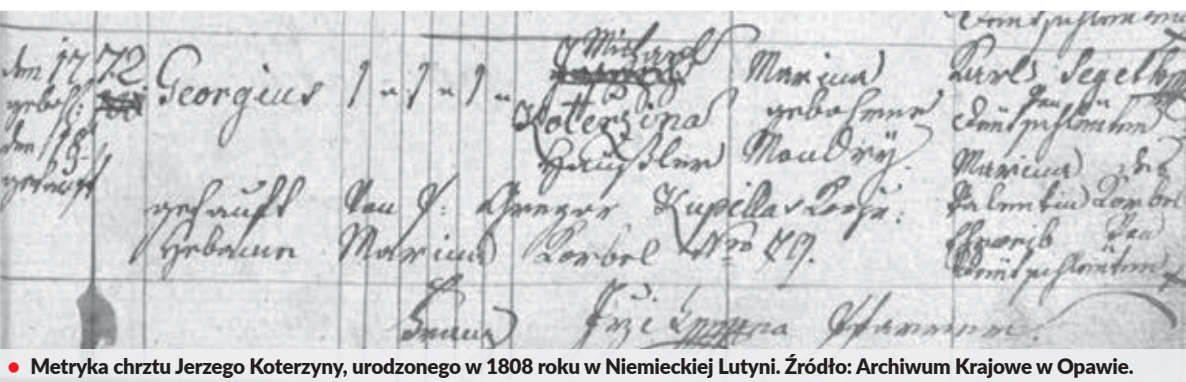
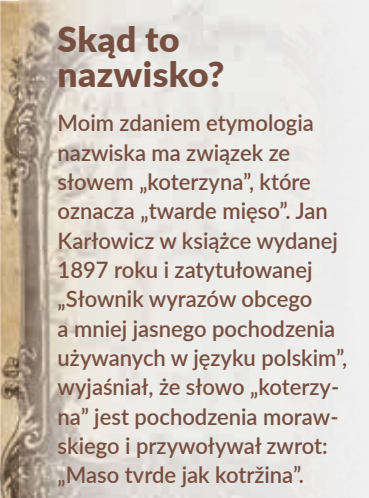
Warto też pomocniczo sięgnąć do innych źródeł. W spisie z 1679 roku wśród posiadaczy gruntów w Niemieckiej Lutyni pojawia się wspomniany na samym początku Jerzy Koterzyna. Według katastru karolińskiego, w 1724 roku w Dzieńmorowicach posiadał nieruchomości inny Jerzy Koterzyna. W urbarzach (spisach powinności) obu wspomnianych miejscowości sporządzonych w 1770 roku brak Koterzynów, za to dwóch siedlaków o tym nazwisku mieszkało w tym czasie w pobliskim Skrzeczoniu. Byli to Maciej (Matusz) spod numeru 13 i Paweł spod numeru 10.

Wypisy z metryk

W trakcie różnych kwerend metrykalnych wypisałem pojedyncze informacje na temat przedstawicieli rodu Koterzynów. I tak w Dzieńmorowicach u schyłku XVIII wieku mieszkał Tomasz Koterzyna, właściciel gruntu „małochałupniczego”. Zmarł 7 listopada 1793 roku w wieku 36 lat. Jego żona Jadwiga odeszła z tego świata miesiąc wcześniej – 6 października; przyczyną zgonu była dezenteria.

W tym samym czasie w Niemieckiej Lutyni żył Józef Koterzyna, występujący w metrykach najpierw jako właściciel gruntu siedlaczego pod numerem 43, a później gruntu chałupniczego pod numerem 39. Był żonaty z Marią Kralik. Z tego małżeństwa pochodzili m.in. Rozyna (ur. 1789), Anna (ur. 1792) i Józef (ur. 1796).

Koterzynowie

• Metryka chrztu Jerzego Koterzyny, urodzonego w 1808 roku w Niemieckiej Lutyni. Źródło: Archiwum Krajowe w Opawie.

Również w Niemieckiej Lutyni mieszkał Michał Koterzyna, najpierw chałupnik pod numerem 100, a od 1807 roku figurujący pod numerem 72 (trzeba byłoby sprawdzić w księgach gruntowych, czy nabył nową nieruchomość, czy po prostu doszło do zmiany numeracji). Żonaty z Marią Madry (jej nazwisko zapisywano też jako „Maudry” czy „Moudra”), doczekał się z nią liczne potomstwa, m.in. synów Mateusza (ur. 13. 9. 1804), Jerzego (ur. 17. 4. 1807) i Michała (ur. 13. 9. 1808) oraz córki Magdaleny (ur. 1. 6. 1811).

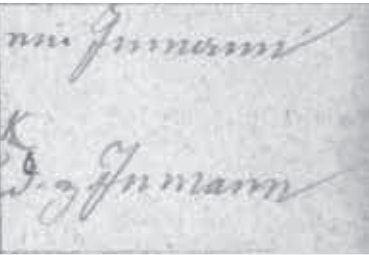
Ze Skrzeczonia do... Kanady

W Niemieckiej Lutyni 25 maja 1826 roku przyszedł na świat Antoni, nieślubny syn Anny Koterzyny, panny. Według drzewa genealogicznego dostępnego w serwisie WikiTree, był to ten sam Antoni Koterzyna, który ożenił się z Julią (Julianną) Waliczek i mieszkał przez jakiś czas w Skrzeczoniu. Właśnie w tej miejscowości 25 sierpnia 1876 roku urodziła mu się córka Rozalia.

Rozalia wyszła za mąż 16 października 1894 roku za Alojzego Strzyża, hutnika, rodem z Wracimowa. W 1910 roku Alojzy Strzyż wyjechał

do Kanady, a niedługo potem dołączyła do niego Rozalia z dziećmi. W Kanadzie Rozalia spędziła resztę życia. Zmarła w 1940 roku.

Współcześnie stosunkowo łatwo odnaleźć naszych krewnych, którzy przed laty emigrowali do Ameryki Północnej. Przyczyną takiego zjawiska są dwie. Po pierwsze – bardzo dużo źródeł amerykańskich i kanadyjskich zostało udostępnionych online. Po drugie – poszukiwania genealogiczne za Atlantykiem są bardzo popularne i genealogię emigracyjnych linii niejednej zaolziańskiej rodziny można znaleźć w internecie.

• Metryka chrztu Jerzego Koterzyny, urodzonego w 1808 roku w Niemieckiej Lutyni. Źródło: Archiwum Krajowe w Opawie.

INFORMATOR

Invent Arena 2026 w Trzyńcu: czołg i trening astronautów NASA

Atrakcyjnie zapowiada się IV edycja wystawy wynalazków, patentów i innowacji technicznych Invent Arena 2026, jaka w dniach 17-18 czerwca odbędzie się w trzynieckiej Werk Arenie. Czeskie wojsko zaprezentuje na niej swój sprzęt, chętni będą mogli skorzystać z mobilnej strzelnicy biathlonowej lub poczuć się jak astronauta NASA, próbując sił w żyroskopie. Organizatorzy zaprosili na to wydarzenie prof. Jerzego Buzka i konsul generalną RP w Ostrawie Annę Olszewską.

Łukasz Klimaniec

Invent Arena to jedno z największych takich przedsięwzięć innowacyjnych w Republice Czeskiej. Umiejętnie łączy świat nauki, szkolnictwa, badań, przemysłu i nowoczesnych technologii, gromadząc w jednym miejscu wystawców, uczelnie, instytucje badawcze oraz firmy z wielu krajów Europy i świata. Szczególna uwaga jest poświęcona współpracy międzynarodowej, rozwojowi edukacji technicznej i wspieraniu młodych.

W tym roku Trzynec ponownie stanie się miejscem spotkania czołowych projektów, nowoczesnych technologii i inspirujących osobowości, które pokażą, w jakim kierunku mogą rozwijać się przemysł, nauka i codzienne życie. Przez dwa dni w Werk Arenie publiczność zobaczy nie tylko nowinki ze świata technologii, ale i skorzysta z atrakcyjnych stoisk.

Wystawa jest dedykowana szczególnie młodym, również absolwentom Polskiego Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Czeskim Cieszynie. To właśnie z myślą o młodzieży Jiří Cupek, główny organizator, zdecydował o jej późniejszym terminie, żeby

uczniowie, absolwenci, studenci i nauczyciele z niej skorzystać. Zwłaszcza że w tym roku jej program jest skierowany do uczniów i studentów nie tylko z ostrawskiego regionu.

Pierwszy dzień wystawy Invent Arena (17 czerwca) zostanie wzbogacony o prezentację Armii Republiki Czeskiej, która zaprezentuje część swojego sprzętu i wyposażenia wykorzystywanego podczas szkoleń, jak i realizacji zadań w kraju i za granicą. Zwiedzający z bliska zapoznają się z nowoczesnym sprzętem wojskowym oraz spotkają żołnierzy, którzy przybliżą technologie stosowane we współczesnych siłach zbrojnych.

Główną atrakcją ekspozycji będzie czołg bojowy Leopard 2, jeden z nowoczesniejszych pojazdów opancerzonych używanych obecnie przez armie europejskie.

Inną atrakcją będzie mobilna strzelnica biathlonowa, która cieszyła się dużym zainteresowaniem podczas Festiwalu Olimpijskiego w Czeskich Budziejowicach. Zwiedzający będą mogli spróbować swoich sił w strzelaniu biathlonowym. Nie lada wyzwaniem będzie możliwość wzięcia udziału w sprawdzianie zręczności, wiedzy i odwagi – niezbędnych cech podczas podróży kosmicznych oraz teście przeciążeniowym na żyroskopie.

Średnia Szkoła Przemysłowa Huty Trzynieckiej przygotowuje stoisko „Podróż przez rzemiosło”, gdzie będzie można samodzielnie m.in. podłączyć prosty obwód elektryczny, ułożyć wzór z miedzianych rur czy złożyć przekładnię zębatą. Pies pokaże, że potrafi nie tylko chodzić, ale także wykonywać przewroty. Wystawa rozpocznie się w środę o 9.00 i potrwa do 18.00. W czwartek będzie można ją zwiedzać od 9.00 do 15.00. Wstęp jest dla publiczności jest bezpłatny.

Szczegółowy program: inventarena.cz/program-a-expozice

NEKROLOGI

Z bólem w sercu zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 6 czerwca 2026 odszedł nagle w wieku 62 lat nasz Kochany Syn, Brat, Kuzyn, Wujek

śp. inż. JANUSZ PAWERA

zamieszkały w Olbrachcicach
Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w wąskim kręgu rodzinnym.
W smutku pogrążona rodzina.

GŁ-310

Serdecznie dziękujemy za liczne przybycie przyjaciółom, znajomym, kolegom, sąsiadom i wszystkim, którzy uczestniczyli albo w myślach pożegnali dnia 5 czerwca 2026 naszego Drogiego

śp. inż. EDWARDA DVULITA

Żona Barbara z córkami Lucyną i Dorotą wraz z rodzinami.

GŁ-313

WSPOMNIENIA

Dnia 15 czerwca 2026 roku minęła czwarta rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. MIECZYŚŁAWA WITOSZKA

z Olbrachcic

O chwilę wspomnień proszą córki z rodzinami.

GŁ-314

WAŻNE INFORMACJE

- Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zakaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

PROGRAM TV

WTOREK 16 CZERWCA

TVP 1

6.00 Akacyjowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Serwis Info **8.15** Czerdziestolatek (s.) **9.20** Ranczo 5 (s.) **10.15** Komisarz Alex 6 (s.) **11.05** Ojciec Mateusz 14 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.55** Natura w Jedyńce. Kalahari **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Serwis Info **15.25** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.00** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.05** Reporterzy (mag.) **18.25** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda

20.25 Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026. Mecz Francja - Senegal

Trójkolorowi rozpoczną mistrzostwa świata od meczu z Senegalem, a później zmierzą się jeszcze z Irakiem i Norwegią. Francja wygrała grupę D eliminacji UEFA. Trójkolorowi rywalizowali z Ukrainą, Islandią i Azerbejdżanem. Zakończyli kwalifikacje z bilansem 5 zwycięstw, jednego remisu i bez porażki. Zdobyli 16 punktów, strzelili 16 goli i stracili 4 bramki. Drugą na liście Ukrainę wyprzedzili o 6 punktów, więc awansowali bezpośrednio, bez baraży. To był awans spokojny, ale nie anonimowy. Francja nie musiała kalkulować w ostatniej kolejce ani oglądać się na wyniki rywali.

23.35 Zagłada superjachtu Bayesian (film dok.).

TVP 2

6.30 W drodze do doskonałości **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.25** Rodzinka.pl (s.) **12.35** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Postaw na milion (teleturniej) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familia-da (teleturniej) **17.20** Panna młoda (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.05** Omnibus - szybcy i mądrzy (teleturniej) **20.55** Postaw na milion (teleturniej) **21.55** Na sygnale (s.) **22.50** Rodzinka.pl (s.) **23.25** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026. Mecz Irak - Norwegia.

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Toruń **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku (mag.) **11.25** Kuchenne rewolucje. Warszawa **12.35** Kuchenne rewolucje. Suwalki **13.40** Ukryta prawda **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.50** Księgowy (thriller USA) **23.30** Kuba Wojewódzki (talk-show).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **13.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.25** Interwencja (mag.) **16.40** Gliniarze (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Dzień Niepodległości. Odrodzenie (film SF USA) **22.30** Baby Driver (film sensacyjny).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Serce (s.) **9.55** Obiektów **10.35** Hercule Poirot (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Rodzina Horaków (s.) **13.25** Pierwsza republika (s.) **14.15** Buleczki z rana **14.45** Karetka (s.) **15.45** Serce (s.) **16.45** Podróż po północnej Dalmacji **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Inspektor Candice Renoir (s.) **21.00** Rozwiązane **21.30** Żandarmskie humoreski (s.).

23.00 Gangster Ka

Radim Kraviec, pseudonim Káčko, wyróżnia się wysoką inteligencją i talentem do perfekcyjnych oszustw. Tam, gdzie inni sięgają po broń, on wykorzystuje podstęp, armię prawników oraz ogromny kapitał. Jednym mrugnięciem oka okrada państwo z miliardów koron. Doskonale jednak zdaje sobie sprawę z granicy, której nie może przekroczyć. Tą granicą jest fizyczna eliminacja kogokolwiek ze swojego otoczenia. Dzięki kontaktom na scenie politycznej Kraviec przygotowuje swój triumfalny majstersztyk – przejście kontroli nad ČEPRO, spółką zarządzającą wszystkimi rezerwami paliw w Republice Czeskiej. Jeśli plan się powiedzie, będzie to „interes” stulecia.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Cudowna planeta **9.30** Manon u źródeł (film) **11.20** Królowie, które zmieniły świat **12.10** Je den z dziesięciu (teleturniej) **12.40** W nowym świetle **13.00** Masakra na rzece Tollense **13.45** Starożytne metropolie **14.40** Majowie i ich ostatnie duże miasta **15.35** Ostatnie raje natury **16.30** Nasiona dobrodziejstwa **17.00** Upadek cywilizacji epoki brązu **17.45** Odkrywanie smaków z Gordonem Ramsey'em **18.35** Terapia (s.) **19.00** Na rowerze po Czechach **19.10** Magazyn chrześcijański **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Gabon, zielony klejnot Afryki **21.00** Bitwa pod Hradcem Králové **21.50** Lotnicze katastrofy **23.15** William i Harry: nieznane fotografie **0.05** Jak przegrać wojnę.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.40** Ulica (s.) **9.45** Specje (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamierzmy się z żonami **16.55** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Czarne rewolucje. Suwalki **13.40** Ukryta prawda **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.50** Księgowy (thriller USA) **23.30** Kuba Wojewódzki (talk-show).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **6.55** M.A.S.H. (s.) **9.00** Ognisty kurczak (s.) **10.20** Gliniarz (s.) **11.40** Agenci NCIS (s.) **13.30** Show Jana Krausa **14.30** Incognito **15.35** Tak jest, szefie! **16.50** Are You The One? **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Polabi (s.) **21.35** 7 przypadków Honzy Dédka **23.55** Tak jest, szefie! **1.10** Policja w akcji.

ŚRODA 17 CZERWCA

TVP 1

5.50 Akacyjowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta (mag.) **8.00** Serwis Info **8.15** Czerdziestolatek (s.) **9.15** Ranczo 5 (s.) **10.10** Komisarz Alex 6 (s.) **11.05** Ojciec Mateusz 14 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** To się opłaca (mag.) **12.55** Natura w Jedyńce. Kalahari, twarde prawo pustyni **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Serwis Info **15.25** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.00** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.05** Reporterzy **18.25** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Prokurator (s.) **21.25** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026. Mecz Anglia - Chorwacja.

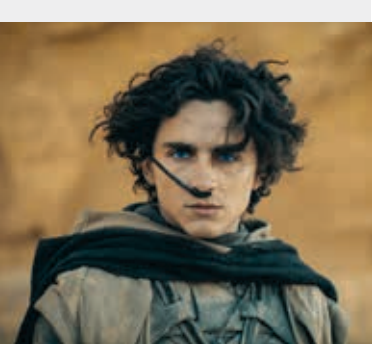
TVP 2

5.50 Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026. Mecz Austria - Jordania **8.25** Pytanie na śniadanie **11.30** Rodzinka.pl (s.) **12.35** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Panna młoda (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familia-da (teleturniej) **17.20** Panna młoda (s.) **18.15** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026. Mecz Portugalia - Demokratyczna Republika Konga **21.05** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026 **21.40** Postaw na milion (teleturniej) **22.35** Na sygnale (s.) **23.40** 68. KFPP w Opolu - Premiery.

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Katowice **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku (mag.) **11.25** Kuchenne rewolucje. Człuchów **12.35** Kuchenne rewolucje. Warszawa **13.40** Ukryta prawda **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.50** Specjalista (film USA).

23.10 Diuna. Część druga

Zoska (Olga Bołądź) jest atrakcyjną, wykształconą i wie, czego chce. Rodzinne miasteczko zamienia na warszawską korporację i pnie się po drabinie sukcesu, choć do raju jeszcze droga daleka. Zamiast luksusowego apartamentu – kawalerka na kredyt, zamiast prestiżowej pracy – użeranie się z szefem bu-rakiem, zamiast szczęśliwego życia – udawanie kogoś, kim nie jest. Pewnego dnia Zoska zalicza twarde ładowanie. Oszukana przez szefa traci pracę i reputację. Ten otręz-wiający kubeł zimnej wody budzi ją z plastikowego korpo-snu i zmusza do działania.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **13.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.25** Interwencja (mag.) **16.40** Gliniarze (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** 8 rzeczy, których nie wiecie o facetach (komedia romantyczna). **22.00** Szczęśliwy mężczyzna (komedia).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Serce (s.) **10.05** Co umiały nasze babcie **10.35** Opowiadaj (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, pogoda, sport **12.30** Rodzina Horaków (s.) **13.25** Pierwsza republika (s.) **14.20** Najlepszy interes mojego życia (film) **15.50** Serce (s.) **16.45** Podróż po środkowym Uzbekistanie **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Opowiadaj (s.) **21.05** 13. komnata Ivany Jirešowej

21.35 Opieka domowa

Oddana pielęgniarce Vlasta w swojej pracy na południowomorawskiej wsi opiekuje się wieloma barwnymi, charakterystycznymi mieszkańcami okolicy. Gdy jednak dowiaduje się, że sama potrzebuje pomocy, musi zacząć jej szukać poza środowiskiem, które dobrze zna. Dzięki córce jednego z pacjentów oraz jej ezoterycznej mentorce zaczyna odkrywać świat medycyny alternatywnej, a wraz z nim być może także samą siebie.

23.00 Inspektor Candice Renoir (s.) **23.55** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Piękno natury Korei Południowej **9.15** Ekspedycja Al-taj - Cimrman wśród jeleni **9.50** Liga Narodów w piłce siatkowej kobiet 2026, Filipiny: Czechy - Włochy (transmisja) **12.20** Tajemnice jaskini Lascaux **13.15** Bóbr, superbohater rzeki **14.05** Zapomniane historie II wojny światowej **15.00** Zadeptane projekty **15.20** Granica w sercu **15.50** Telewizyjny klub niesłyszących **16.15** Bitwa pod Hradcem Králové 1866 **17.45** Australijska przgoda **18.40** Historia budowli **18.50** Znane i nieznane historie czeskich zamków **19.20** Cudowne źródła **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Błękita krew **21.00** Ślady Járy Cimrmana **21.25** Cisza nad 8000 **21.55** Męska sprawa (film) **23.30** Das Reich: dywizja śmierci Hitlera we Francji **0.20** Majowie i ich ostatnie duże miasta.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.35** Ulica (s.) **9.35** Policja kryminalna Anděl (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamierzmy się z żonami **16.55** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ekstremalne zmiany Słowacja (reality show) **22.15** Zamierzmy się z żonami (reality show) **23.35** FBI (s.) **0.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **6.55** M.A.S.H. (s.) **9.05** Ognisty kurczak (s.) **10.25** Polabi (s.) **11.45** Agenci NCIS (s.) **13.30** Show Jana Krausa **14.35** Incognito **15.40** Tak jest, szefie! **16.50** Are You The One? **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Koledzy (s.) **21.40** Show Jana Krausa **23.55** Tak jest, szefie! **1.00** Policja w akcji.

CZWARTEK 18 CZERWCA

TVP 1

6.25 Na granicy wymarcia. Łuskowice **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Dobre historie. Być mamą **8.00** Serwis Info **8.15** Czerdziestolatek (s.) **9.15** Ranczo 5 (s.) **10.10** Komisarz Alex 6 (s.) **11.05** Ojciec Mateusz 14 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **13.00** Sprawa dla re-portera **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Serwis Info **15.25** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.00** Dziedzictwo (s.) **17.00** Telexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.05** Reporterzy **18.25** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026. Mecz grupy Szwajcaria - Bośnia i Hercegowina **23.35** Kanał tajemnic (film kryminalny).

TVP 2

6.25 Dom nadziei **6.50** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** Rodzinka.pl (s.) **12.35** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Panna młoda (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.15** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026. Mecz Czechy - RPA **20.30** Omnibus - szybcy i mądrzy (teleturniej) **21.20** Kocham Cię, Polsko! **22.55** Orange Warsaw Festival 2026 **23.30** Piłka nożna. Mistrzostwa świata 2026. Mecz grupy Kanada - Katar.

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Łódź **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Doradca smaku (mag.) **11.25** Kuchenne rewolucje. Toruń **12.35** Kuchenne rewolucje. Bobowa **13.40** Ukryta prawda **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.50** Kuchenne rewolucje. Śiedliszcz.

22.00 Czarna owca

Magda i Arek tworzą zgrane małżeństwo z 25-letnim stażem, opiekujące się chorym dziadkiem. Mieszkają z synem Tomkiem, który jest w długoletnim związku ze swoją dziewczyną, Asią. Pozornie wszystko jest w porządku – typowa rodzina. A jednak... Magda, nauczycielka w katolickim liceum, ukrywa przed wszystkim fakt, że woli kobiety. Arek od dłuższego czasu nie może znaleźć pracy, a Tomek – popularny youtuber, kieruje się głównie swoim interesem. Ambaras zaczyna się, kiedy zmęczona życiem w ukryciu Magda postanawia iść za głosem serca, uruchamiając lawinę kolejnych zdarzeń.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **13.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.25** Interwencja (mag.) **16.40** Gliniarze (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **20.00** Żona na niby (komedia USA) **22.25** Nowożeńcy (komedia romantyczna).

PROGRAM TV

Z »Glosem« na Dolański Gróm!

● Perfect kontynuuje już karierę z nowym wokalistą, Łukaszem Drapałą.
Fot. mat. prasowe

Mamy dla Was dwie podwójne wejściówki na tegoroczny Dolański Gróm, który działacze Miejscowego Koła PZKO w Karwinie-Frysztacie szykują na 26 czerwca – tym razem jednak nie na tyłach Parku Bożeny Němcovej, a na swoim terenie, w ogrodzie Domu Polskiego PZKO w Karwinie-Frysztacie.

Gwiazda wydarzenia będzie legenda polskiego rocka, grupa Perfect. Będzie kameralniej, ale, jak zapewniają organizatorzy, równie klimatycznie. Zespołem muzycznym z Polski, zaproszonym do tegorocznej edycji, jest formacja Perfect.

DOLAŃSKI GRÓM

Rockowa załoga zjawia się w Karwinie już z nowym wokalistą, Łukaszem Drapałą, który zastąpił... no właśnie kogo?

Na odpowiedzi czekamy **do środy 17 czerwca** pod adresem e-mailowym: bittmar@glos.live. Do zdobycia dwie podwójne wejściówki.

(jb)

Wizualna uczta

151 artystów z Bielska-Białej i okolicy prezentuje tym w piątek w Bielsku-Białej 6. Festiwalu Sztuk Wizualnych. Podczas wernisażu w Galerii Bielskiej BWA zostały wręczone nagrody autorom najciekawszych dzieł. Pierwszą nagrodę otrzymała Nikola Agnieszka Kloda za pracę „Niewidolność”.

Jurorzy w uzasadnieniu wskaza-li, że dzieło Nikoli Agnieszki Klody „doskonale łączy emocjonalność, refleksyjność i empatię z przemysłową i spójną, konceptualną formą”. Zwrócili zarazem uwagę na „wielość interpretacyjnych tropów, którymi podążać może odbiorca”.

Wybór nagrodzonych artystów należał do jury w składzie: rektor katowickiej ASP prof. Grzegorz Hardelek, historyk sztuki i kurator, dyrektor Biura Wystaw Artystycznych w Tarnowie Ewa Łączyńska-Widz, oraz krytyk sztuki i publicysta prasowy Piotr Sarzyński. Nagrody ufundował

prezydent Bielska-Białej Jarosław Klimaszewski.

Na festiwalowych wystawach – prezentowanych do 2 sierpnia w bielskich galeriach i muzeum historycznym – zobaczyć można prace artystów z Bielska-Białej i okolicy, które powstały w ostatnich czterech latach. Najmłodsza uczestniczka ma 25 lat, najstarszy artysta - 88 lat. Stoją oni różne formy wypowiedzi plastycznej: tradycyjne, jak malarstwo, grafika, rzeźba, a także wszelkie nowe media: fotografia, wideo, instalacja, performans. Jest także tkanina, ceramika i szkło. Bielski Festiwal Sztuk Wizualnych jest jednym z najważniejszych wydarzeń prezentujących scenę artystyczną regionu. Tworzy przestrzeń konfrontacji różnych postaw twórczych, ale również istotnie działa jako otwarte miejsce spotkania zarówno dla środowiska sztuki, jak i dla mieszkańców oraz odwiedzających miasto gości.

Festiwal jest częścią programu Polskiej Stolicy Kultury 2026. (PAP)

CO W TEATRZE

SCENA BAJKA – CZ. CIESZYN: **Ognisty ptak i lisica Ryska** (16, 17, godz. 10.00).

SCENA CZESKA – HAWIERZÓW: Romeo i Julia (16, godz. 19.00); **▲ CZ. CIESZYN:** Sněhová královna (17, godz. 10.00).

CO W KINACH

BYSTRZYCA:

Iron Maiden. Burning Ambition (17, godz. 18.05).

CIESZYN – Piast:

Tom i Jerry. Przygoda w muzeum (16, 17, godz. 16.00; 18, godz. 15.00); Milcząca przyjaciółka (16, 17, godz. 20.30); **Dzień objawienia** (16, 17, godz. 18.00; 18, godz. 17.00).

HAWIERZÓW – Centrum:

Hopnięci (16, 17, godz. 17.00); **Pulp Fiction** (16, godz. 18.00); Bar-dotki (16, godz. 19.30); Sprawiedliwość owiec (17, godz. 9.30); Władcy Wszczęświata (17, godz. 18.00); Power Ballad (17, godz. 19.00); Toy Story 5 (18, godz. 17.00); Pět švestek (18, godz. 18.00); Scary Movie (18, godz. 19.30).

JABŁONKÓW

POSTSCRIPTUM

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

- 1. 1000 kg
- 2. albo kawał, albo frakcja
- 3. miasto koło Bydgoszczy, nad Notecią
- 4. Jan... Komeński, czeski pedagog, filozof, reformator i myśliciel protestancki.

Wyrazy trudne lub mniej znane: NAKŁO

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

- 1. znak dodawania w postaci krzyżyka stawiany między liczbami
- 2. Lidia w przedszkolu
- 3. krwionośny lub słoneczny
- 4. owocowe ogrody, np. plantacje wiśni.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

MINIKWADRAT MAGICZNY III

Pionowo i poziomo jednakowo:

- 1. Aurore Dudevant, czyli George..., miłość F. Chopina
- 2. artysta filmowy i teatralny
- 3. dzielnica Tampere lub fińska firma elektroniczna
- 4. „smok” po czesku.

Wyrazy trudne lub mniej znane: NOKIA

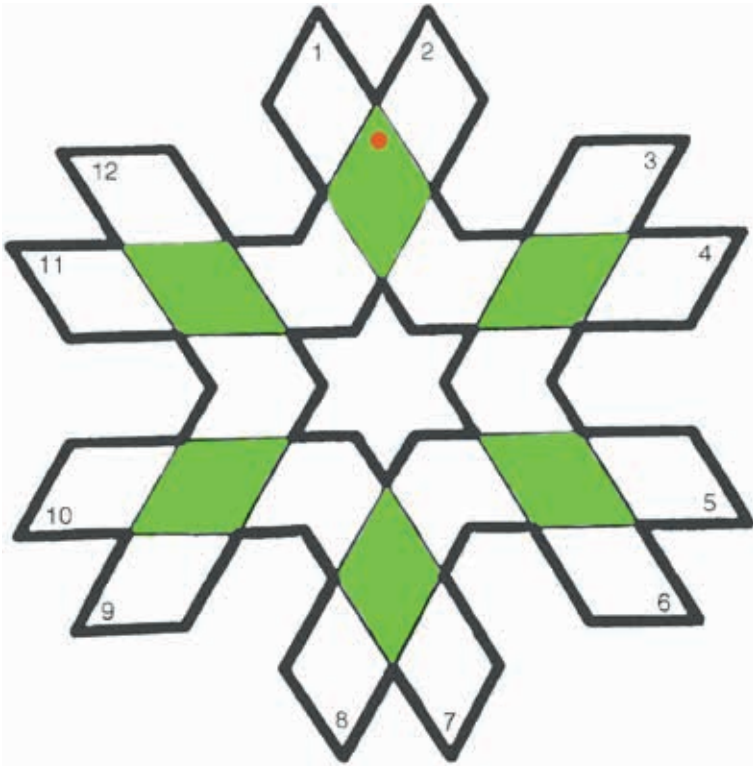
	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

LOGOGRYF ŁAMANY

Rozwiązaniem jest nazwa wsi w Polsce, a konkretnie na Warmii, położonej w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie olsztyńskim. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa olsztyńskiego...

- 1.-4. kuracja, której poddają się nałogowcy
- 3.-6. figurówki, panczeny lub hokejówki
- 5.- 8. Mark, autor „Przygód Tomka Sawyera”
- 7.-10. film Stevena Allana Spielberga „...Schindlera”
- 9.-12. brat ojca dla Ciebie
- 11.-2. znak diakrytyczny w postaci poziomego wężyka stawianego nad literą.

Wyrazy trudne lub mniej znane: TYLDA

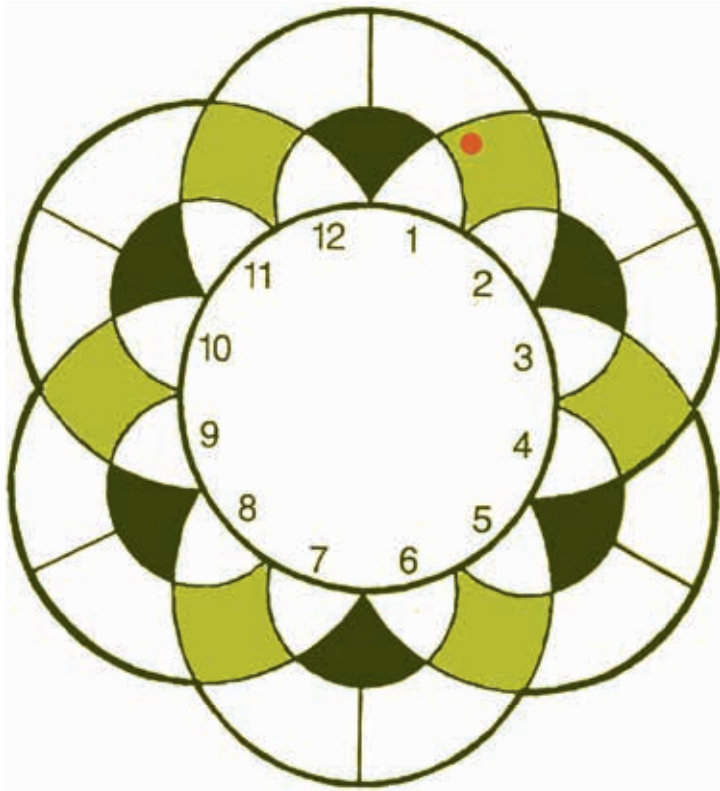

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem jest nazwa miasta na prawach powiatu w północnej Polsce, w województwie pomorskim, będącego siedzibą władz powiatu oraz gminy Redzikowo. Leży na Pobrzeżu Koszalińskim...

- 1.-4. antypatyczny, bez życia, chłodny, suchy, szorstki
- 3.-6. zdrobnienie od męskiego imienia Włodzimierz
- 5.-8. bogini porwana przez Zeusa lub część świata, tworząca wraz z Azją kontynent
- 7.-10. kropienie pestycydami
- 9.-12. potocznie: przezwisko, pseudonim
- 11.-2. Karol, kucharz znany z ekranu telewizyjnego lub dekoracja, ozdoba, przybranie.

Wyrazy trudne lub mniej znane: OKRASA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 26 czerwca 2026 r. Nagrodę z 2 czerwca otrzymuje **Tadeusz Klimsza z Czeskiego Cieszyna**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie logogryfu łamanego z 2 czerwca: **MOSINA**
Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 2 czerwca: **GUBIN**
Rozwiązanie minikwadratu I z 2 czerwca: **PEŁYN, ŁAKSA, YSTAD, NADI**
Rozwiązanie minikwadratu II z 2 czerwca: **BRUD, RZEPA, UPTON, DANE**
Rozwiązanie minikwadratu III z 2 czerwca: **GŁÓD, ŁAJSY, ÓSMĄK, DYKE**

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO KULTURY

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimanec, klimanec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi PNS, a.s. Páceřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Základnické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indexu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS